

Handreiking neemt onduidelijkheden weg

Het staffelbesluit van 21 december 2009 (besluit van 21 december 2009, nr. CPP2009/1487M) is eerder in Pensioen-Advies nr. 3, 2010 behandeld. Het besluit bleek een aantal onduidelijkheden te bevatten. Op 28 mei 2010 verscheen de handreiking voor de toepassing van dit besluit. Deze handreiking neemt in twaalf vragen en antwoorden veel onduidelijkheden weg. De volledige handreiking vindt u op www.belastingdienstpensioensite.nl.

DOOR ROBBERT VAN WOERDEN

Allereerst wordt bevestigd dat het tot 1 januari 2015 gewoon mogelijk blijft om de bruto staffels te gebruiken. Het besluit van 23 oktober 2007, dat zich kenmerkt door bruto staffels, blijft gewoon naast het nieuwe staffelbesluit 21 december 2009 gelden. Zoals bekend introduceert het besluit van 21 december 2009 netto staffels in bijlage I. In dit staffelbesluit stond dat de bruto staffels gebruikt konden worden voor bestaande beschikbarepremieregelingen.

Er was wat verwarring of dat nu betekende bestaande regelingen op 31 december 2014 of bestaande regelingen op 21 december 2009, de datum van het besluit. Het betreft dus – gelukkig – bestaande regelingen op 31 december 2014.

Wenst u nu nog een regeling te starten die gebruikmaakt van bruto staffels en niet past binnen de kaders van het besluit van 21 december 2009, dan is het verstandig om de regeling voor te leggen aan de inspecteur der belastingen voordat deze ingaat (art. 19c Wet LB). Immers in dat geval hoeft u de regeling met de bruto staffels niet per 1 januari 2015 aan te passen aan het staffelbesluit van 21 december 2009 tenzij er sprake is van een wetswijziging.

Wanneer is welke bijlage van toepassing?

Het besluit kent vijf hoofdstukken en tevens vijf bijlagen. Op de vraag welke bijlage en de daarbij behorende voorwaarden moeten worden toegepast, wordt in de handreiking aangegeven dat de bijlagen in volgorde I tot en met V kunnen worden doorlopen. Als een regeling binnen de voorwaarden van een bijlage kwalificeert, dan hoeft niet meer aan een volgende bijlage te worden getoetst. Dat betekent dat wanneer er sprake is van een premieovereenkomst die direct wordt omgezet in een aanspraak op

een verzekerd kapitaal, u deze kunt toetsen aan de netto staffels uit bijlage I. Pas wanneer de hoogte van de premie niet past binnen de staffels uit bijlage I, moet worden getoetst aan bijlage II. Hierover was onduidelijkheid omdat in het besluit de staffels slechts werden besproken in het hoofdstuk over zuivere pensioenovereenkomsten.

Werking bijlage II

Een andere onduidelijkheid in het besluit betrof de werking van bijlage II. Deze bijlage zou van toepassing zijn op premieovereenkomsten waarbij de premie direct werd omgezet in een aanspraak op een verzekerd kapitaal. Een van de eisen om te kwalificeren als pensioenregeling, was het verlagen van de premie wanneer het kapitaal volgens bijlage II te hoog was. Civieljuridisch is echter een premieverlaging bij een premieovereenkomst niet mogelijk. De premie is immers afgesproken.

De handreiking stelt helder dat wanneer een regeling waarbij de premie direct wordt omgezet in een verzekerd kapitaal nadat deze niet binnen de grenzen van de staffels uit bijlage I is gebleven, getoetst moet worden aan bijlage II. Als premieverlaging civieljuridisch niet mogelijk is omdat civiel sprake is van een premieovereenkomst, kan de regeling ook niet kwalificeren binnen de voorwaarden van bijlage II.

Kortom: een premieovereenkomst waarbij de premie direct wordt omgezet in een verzekerd kapitaal zal – net als voorheen – getoetst moeten worden aan de gepubliceerde staffels.

Kosten uit staffel

In de handreiking wordt aandacht besteed aan de vraag welke kosten uit de staffel mogen worden onttrokken en welke niet.

Drs. Robbert van Woerden
Senior pensioenspecialist en
freelance auteur

Allereerst stelt de handreiking dat kosten voor het afdekken van beleggingsrisico in een zuivere premieovereenkomst, en daarbij ook kosten voor beleggingsgaranties, moeten worden onttrokken uit de netto premie. Kosten voor het beleggen op zich, zoals aan- en verkoopkosten kan men wel naast de netto premie tot de beschikbare premie rekenen.

Een overzicht moet een en ander duidelijker maken. De volgende kosten mogen niet buiten de staffel om gefinancierd worden, maar moeten uit de netto premie worden onttrokken:

- garantieopslagen;
- kosten en premies voor inleggaranties bij beleggingsverzekeringen/kosten voor het afdekken van beleggingsrisico's.

De handreiking noemt vervolgens kosten die buiten de netto staffel kunnen worden betaald:

- administratiekosten betreffende de uitkeringswijze, de ingangsdatum of beëindigingsdatum;
- administratieopslagen;
- aan- en verkoopkosten van de beleggingen;
- beheerkosten;
- excasso-opslagen;
- pvi-opslagen.

Uitgangspunt is wel dat het om de werkelijke kosten gaat en deze kosten niet aan de pensioenreserve worden toegevoegd. Vrij vertaald moeten kosten die gemaakt worden voor een hoger (gegarandeerd) pensioenkapitaal voor de werknemer ten laste komen van de staffelpremie. De andere kosten kunnen buiten de netto staffel worden betaald.

Volledige 3%-staffel (Bijlage IV)

In het besluit wordt onder strikte voorwaarden de mogelijkheid geboden om een volledige 3%-staffel te hanteren. Deze staffel is gericht op een middelloonpensioen van 2,25% per jaar en leidt tot hogere premies dan de 4%-staffel uit bijlage I. De staffel is geschikt voor producten waarin de verzekeraar doorlopend een garantie geeft van 3% rendement. Extra winstdeling kan gebruikt worden voor indexaties.

In vraag 6 van onderdeel C van de handreiking wordt gevraagd op welke wijze een verzekeraar de volledige 3%-staffel kan gebruiken in een zuivere premieovereenkomst. De verzekeraar moet jaarlijks toetsen of de opbouw binnen de fiscale kaders van een middelloonpensioen van 2,25% blijft. Daarvoor moet de verzekeraar de diensttijd, het pensioengevend loon en de jaarlijkse opbouw administreren. Op basis van deze gegevens moet de verzekeraar de jaarlijkse opbouw, alsmede de indexatie bewaken. De rechten van de deelnemer mogen deze jaarlijkse opbouwsgrenzen op geen enkel moment overschrijden. Ook bij tussentijdse beëindiging van de deelname aan de regeling mogen bij waardeoverdracht niet meer rechten worden meegegeven dan mogelijk zou zijn geweest in een middelloonregeling, passend binnen de fiscale kaders van hoofdstuk IIB Wet LB.

De handreiking geeft ook aan dat het hanteren van de volledige 3%-staffel in een beleggingsverzekering leidt tot uitvoeringsproblemen. Wel wordt aangegeven dat een surplus boven de

maximale grenzen (door een hoog rendement bijvoorbeeld) mag worden gereserveerd en weer worden toegevoegd in een jaar met lage rendementen. Een surplus mag niet toekomen aan de werknemer, ook niet bij uitgaande waardeoverdracht. Naar mijn me-

ning is het hanteren van een maximale 3%-staffel voor een zuivere premieovereenkomst ongeschikt. Wel is het wat mij betreft interessant of verzekeraars bijvoorbeeld een niet maximale

Gaan verzekeraars een niet maximale 3%-staffel aanbieden?

3%-staffel gaan aanbieden in een beleggingsproduct. Het moet dan gaan om een staffel die in aanvang hoger is dan de gangbare 3%-staffel. De nu gangbare 3%-staffel is herkend zodat deze binnen de 4%-staffel uit het besluit blijft.

Conclusie

De handreiking neemt de onduidelijkheden van het staffelbesluit van 21 december 2009 weg. Het belangrijkste is dat er nu expliciet staat dat eerst getoetst moet worden aan bijlage I. Pas wanneer de toets aan bijlage I niet voldoet, moet getoetst worden aan de volgende bijlagen. Ook staat er nu expliciet dat de besluiten tot 1 januari 2015 naast elkaar gebruikt kunnen worden. Hoewel duidelijk de bedoeling in het besluit, was de passage hierover multi-interpretabel.

De handreiking verduidelijkt verder welke kosten uit de netto staffels gefinancierd moeten worden. Het uitvoeren van een maximale volledige 3%-staffel in een zuivere premieovereenkomst is buitengewoon lastig. Behalve de handreiking was ook het eerdere staffelbesluit daar al duidelijk over. ■

